

บทคัดย่อ

บทนำ Rhabdomyosarcoma เป็นมะเร็งในกลุ่มมะเร็งเนื้อเยื่ออ่อนที่พบบ่อยที่สุดในเด็ก การศึกษาผลการรักษา rhabdomyosarcoma ของประเทศไทยในอดีต พบว่ามี 5-year overall survival (OS) ร้อยละ 50.1 อย่างไรก็ตามการศึกษาดังกล่าวไม่ได้รายงาน 5-year event free survival (EFS) รวมถึงไม่มีข้อมูลของวิธีการรักษา

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตราการรอดชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรค rhabdomyosarcoma ซึ่งได้รับการวินิจฉัยและได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช

วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาเชิงพรรณนาแบบย้อนหลังในผู้ป่วยเด็กโรค rhabdomyosarcoma ที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปีที่ได้รับการรักษาที่ โรงพยาบาลศิริราช ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2543 - 31 ธันวาคม พ.ศ.2555 โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย ผลการรักษาและอัตราการรอดชีวิต และวิเคราะห์ผลการรักษาโดยใช้โปรแกรม SPSS version 21

ผลการวิจัย ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา มีผู้ป่วยใหม่ที่เข้าร่วมการวิจัยจำนวน 30 ราย อายุเฉลี่ยเมื่อได้รับการวินิจฉัยครั้งแรกคือ 5 ปี 6 เดือน (1 เดือน - 15 ปี) ผู้ป่วย 22 ราย (ร้อยละ 73.3) มีผลตรวจพยาธิวิทยาเป็น embryonal rhabdomyosarcoma ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการวินิจฉัยเป็น rhabdomyosarcoma TNM stage 4 (ร้อยละ 53.3) มี postoperative clinical group เป็น group III (ร้อยละ 42.1) และ IV (ร้อยละ 42.1) และ อยู่ใน prognostic risk group กลุ่ม high risk (ร้อยละ 53.3) ผู้ป่วย 19 ราย (ร้อยละ 63.3) ได้รับการผ่าตัด ผู้ป่วย 25 ราย (ร้อยละ 83.3) ได้รับการรักษาด้วยการฉายรังสี และผู้ป่วยทุกรายได้รับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด ผู้ป่วย 4 ราย (ร้อยละ 13) มีการกลับเป็นซ้ำของโรค โดยมีค่ามัธยฐานของการกลับเป็นซ้ำ 5.5 เดือน หลังหยุดการรักษา เมื่อสิ้นสุดการรักษาพบว่าผู้ป่วยเสียชีวิต 15 ราย (ร้อยละ 50) สาเหตุการเสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดจากการดำเนินโรคที่เป็นมากขึ้นเนื่องจากไม่ตอบสนองต่อการรักษา (ร้อยละ 66.67) การศึกษาอัตราการรอดชีวิตพบว่า 5-year OS ร้อยละ 53.1 และ 5-year EFS ร้อยละ 46.7 โดยมีค่ามัธยฐานของระยะเวลาการติดตามผู้ป่วย 4.7 ปี (2.5 เดือน - 17.5 ปี)

สรุป ผลการรักษาผู้ป่วยเด็ก rhabdomyosarcoma ที่โรงพยาบาลศิริราชมีอัตราการรอดชีวิตที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับผลการรักษาในประเทศไทยในอดีต ซึ่งอาจเป็นผลจาก supportive care ที่ดีกว่าโรงพยาบาลในต่างจังหวัด อย่างไรก็ตามอัตราการรอดชีวิตยังต่ำกว่าในต่างประเทศซึ่งอาจเป็นผลจากการที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ในการศึกษานี้เป็น high risk group และมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนผู้ป่วยในการศึกษาที่ค่อนข้างน้อย

คำสำคัญ มะเร็ง rhabdomyosarcoma, มะเร็งเนื้อเยื่ออ่อน, อัตราการรอดชีวิต, โรงพยาบาลศิริราช, ประเทศไทย

Abstract

Introduction: Rhabdomyosarcoma is the most common soft tissue sarcoma among childhood. Previous study in Thailand showed 5-year overall survival (OS) of 50.1%. However, there was no report of 5-year event free survival (EFS) and detail of the treatment.

Objective: To study survival rate of children with rhabdomyosarcoma treated at Siriraj hospital.

Methods: A retrospective study of children under 15-year old with newly diagnosed rhabdomyosarcoma treated at our institution between 1st January 2000 and 31st December 2012. Demographic data, treatment outcome, complication and survival rate were analyzed using SPSS version 21.

Results: Thirty patients were enrolled. Median age at diagnosis was 5.5 year (1 month - 15 years). Twenty-two patients (73.3%) had embryonal histology. Most patients were classified into TNM stage IV (53.3%), postoperative clinical group III (42.1%) and IV (42.1%), and high risk group (53.3%). Nineteen patients (63.3%) underwent surgery, 25 patients (83.3%) received radiation therapy, and all patients received chemotherapy. Four patients (13%) relapsed at the median time of 5.5 months after stop treatment. Half of patients died, major cause of death was disease progression (66.67%). The 5-year OS and EFS were 53.1% and 46.7% respectively. Median follow up time was 4.7 years (2.5 months – 17.5 years).

Conclusion: Survival rate of rhabdomyosarcoma in this study was higher than previous Thai's study, possibly due to a better supportive care, but still inferior to other developed countries. This might be related to the high percentage of high risk patients. Further study with higher number of patients is suggested.

Keywords: Rhabdomyosarcoma, soft tissue sarcoma, survival rate, Siriraj hospital, Thailand